

A TENGERPART

NAPILAP.

V. évfolyam.

FIUME, kedd 1908. július 21.

152. szám.

Kiadóhivatal (telefonszám 229)
Vicolo dell' Ospedale, Wurzer ház I. emelet.
Szerkesztőség és fők-kiadóhivatal (telefonszám 954)
Susák Uskočka ulica 54. II. emelet.
Nyomda telefonszáma (sürgős esetekben) 920.

Előfizetési ár:
Egész évre . . . 24 kor. Negyedévre . . . 6 kor.
Félévre . . . . 12 kor. Egy óra . . . . 2 kor.
Egyes szám ára 6 fillér.

HIRDETÉSEKET
a kiadóhivatal mérsékelt áron számít.
Hivatalos hirdetések 6 hasábos pett sorja 40 fillér.

„ÜNNEPI HANGULAT”

Az ember undorodik mindentől, ami piszkos. Sajnos, az újságíróknak sokszor jut az a kellemetlen feladat, hogy be kell nyulnia az émelyítő piszkosba s neki kell véghez vinnie a tisztogatást a sok Augias istállóban.

Mert amióta a világ áll, mindig volt szenny és piszok és sohasem volt elegendő seprő, hogy teljes tisztaságot teremtsen a közélet szemétkömbjában.

Fiume kormányzója lapot alapított. Senki nem volt kíváncsi erre a lapocskára, mert előre kikürtölték róla, hogy kinek a fizetett újságja lesz. Sőt alig hogy az első szám megjelent, minden részlet általánosan ismert volt.

Ez a lap a magyarellenés célok szolgálására létesült s rövid fennállása alatt máris szép „eredményeket” ért el.

Hogy dicshimnuszokat zeng a kormányzóról, ahhoz senkinek semmi köze sincs. A cigány is úgy muzsikál, ahogyan fizetik. Ez a cigány pedig igazán nagyuri fizetséget élvez, nem csuda tehát, hogy nagyon szépen igyekeznek huzni, olyan szépen, hogy jóízű embernek kifordul a gyomra.

A Fiumei Estilap — ugyan nem érdemli meg, hogy a nevét kiírjuk — július 19-iki vasárnapról keltezett számában *Ünnepi hangulat* címen vezető helyén cikket közöl az angol flotta látogatásáról, amelyből az alábbi sorokat ragadjuk ki:

„És ebben a kedvező előjelben, ebben a közös érzésben tagadhatatlanul nagy érdeme van Fiume ezidőszerinti kormányzójának, Nákó Sándor grófnak.

Igazán öröm volt látni, minr összpontosul a szeretetteljes rokonszenv a kormányzó személyében, akinek ritka tapintatos s mégis erélylyel teljes eljárását a hajós sztrájk ügyében most honorálta Fiume közönsége.

Minden alkalmat megragadott az utca is arra, hogy ünnepelje a kormányzót s az ünnepi hangulat első sorban ő vele szemben nyilvánult meg.

Nos hát tisztelt uraim a „Fiumei Estilap”-nál, szemenszedett valótlanúság az, amit önök irtak.

A kormányzónak bizony semmiféle ünnepletésben nem volt része; az utca feléje sem nézett, mert az az utca eddig csak *fütyülni tudott neki*.

A kormányzó bizonyosan emlékezni fog erre. Zboray uramék erről nem tudhatnak, mert hiszen *ujoncok, jövevények*. (Igy nevezi őket testvérülapjuk a „Voce” is.) Ők csak ilyen módon irhatnak, mert a mulató mágnás azért fizet a cigányoknak, hogy kedve szerint huzzanak.

Zboray Aladár uram pedig egyáltalán

nem panaszkodhatik. Igazán gavallér módo fizeti a kormányzó. Odahaza Budapesten öt évvel ezelőtt csak 100 forint fizetése volt, legutóbb pedig már csak nyolcvanra redukálódott. S amikor Zboray uram munkájának az ázsiója illetéknéppen alászált, egy szép napon megjelent egy cikk a „Magyarország”-ban, amely azt a tanácsot adja a kormányznak és kormányzónak, hogy indítsanak lapot Fiumében. Zboray ur azután tárgyalt a kormányzóval, megállapodik s a lap megindul.

És Zboray ur, aki tisztogatni jött Fiuméba, aki lapjában leplezni készült annak idején az installációs zsarolókat, aki olyan szépen festette az újságírói hivatás magasztos voltát; **ez a Zboray Aladár 8000 azaz nyolcezer koronát kap Nákó Sándor gróf kormányzótól öt hónapi munkátlanúságért.**

Hát hol maradt az újságírói önérték? Hiszen biztos tudomásunk van arról is, hogy a „Fiumei Estilap” minden sora **Zanella Rikárd cenzuráján megy keresztül.**

Ez hát az újságírói önérték? Ez a független lapszerkesztés, amit ígért a lap előszavában, amikor bennünket az élőkét elparentált, szintén hazug módon. Sajnos, a 8000 koronás honoráriumból mi nem tudunk újságírói tisztességet kihámozni, mert aki nyolcvan forint fizetés után majdnem ezer forint fizetést mer elfogadni, annak tudnia kell, hogy nem *tiszta célokra akarják felhasználni*.

Nákó Sándor gróftól teljesen hatalmába kerítette Zanella Rikárd s a szerencsétlen kormányzónak úgy kell táncolnia, amint ő fütyül. Ugy ráncigálja a magyar mágnást, mint a bábszínház figuráit s **úgy beszél vele, mint egy közönséges mulóval szokás**. A kormányzó pedig tehetetlenül veti magát alá ennek a jellembeli fogyatékoságokban szenvedő embernek. Tehetetlenül áll vele szemben s fizeti olasz lapja szubvencióját, mellőzi a magyarokat, amint neki tetszik. Ennek az embernek köszönheti Nákó Sándor gróf, hogy ma teljesen gyűlölt az utca előtt, hogy nem tiszteli sem magyar, sem olasz, a horvát még kevésbé. Ennek az embernek köszönheti, hogy megtörténhetett az a csúfság, hogy legutóbbi közszereplése alkalmából legfeljebb néhány tiszt köszöntötte. A polgáremlők elfordultak tőle, vagy elkerülték. Hanem azért megvolt a vigasztalás. Lájbszurnálja aznap este dicshimnuszokat zengett s konstataálta, hogy „minden alkalmat megragad az utca is arra, hogy ünnepelje a kormányzót s az ünnepi hangulat első sorban ő vele szemben nyilvánult meg.”

Szerencsére a lájbszurnál már nem segít a kormányzón. A mai állapotok az ő kormányzói működése alatt nem fognak javulni s ezt nagyon jól tudják odafönt Budapesten is,

ahol nem sokáig fogják túnni ezt a hamiságot.

Biztos forrásból tudjuk, hogy Andrássy Gyula gróf szabadságáról való visszatérése után hozzálát a fiumei ügyek ellenőrzéséhez s el fogja söpörni a mai rendszert, amely eddig csak bajt és kellemetlenséget hozott az országra.

A kormányzó napjai meg vannak számlálva s az ő távozásával le fog tűnni az az időszak, amikor magyar ember segítségével üldözték a magyar nemzet itt élő fiait. A krónika itt nem fog közömbösen elsietni. Elmélnednie kell majd, hogy meg tudja érteni ezt az időszakot.

Esetleges cáfolattal szemben előre kijelentjük, hogy adataink megfelelnek a valóságnak s azokért helyt állunk.

— **Államsegély a tengerészetnek.** Az amerikai kormány ezuttal ismételtlen póroljárt szubvenció javaslatával. Szépen megokolt terjedelmes indítványban kérte a szenátust, hogy szavazzon meg mindazon 16 tengeri mérföld gyorsasággal járó hajóknak, amelyek Észak és Délamerika, a Filippinák, Japán, Kína és Ausztráliai kikötők közt közlekednek, 4 dollárt, a 12 csomós gőzhajóknak pedig 2 dollárt tengeri mérföldenként. A szenátus elfogadta a javaslatot, de a felsőbb testület elutasította azzal a megjegyzéssel, hogy az Unió haditengerészetének háboru esetén nagy köszénhajó flottára van szüksége, de ennek céljait nem tudná szolgálni az új javaslat, mert erre a célra saját hajóraj kell. Ezzel a kérdéssel fognak még tüzetesen foglalkozni az Egyesült államokban.

Az angol hadihajók Fiumében.

A földközi tengeri angol hajóraj nyüzsgő elevenségét teremtett a város utcáin. Amerre csak jár az ember, mindenütt a borotváltképi csinos angol teng részekkel találkozik, akik láthatólag jól érzik magukat Fiumében. Az ünnepekből, mulatozásokból bőven kijut nekik.

Tegnap este az abbaziai Flottenverein rendezett tiszteletükre estélyt, ma este Nákó Sándor gróf kormányzó látja vendégül az angol hajóraj tisztjeit és a város, előkelőségeit.

Tegnap déli 1 órakor reggeli volt a kormányzó palotában, amelyen Drury ellentengernagy és kísérete, továbbá számos előkelőség vett részt.

Délután a tengernagy és hajóraj parancsnokai a „Hussar” hajón Abbaziába mentek át. A kormányzó az „Előre” gőzösön hajózott át Abbaziába.

Lipót Salvátor főherceg ma délelőtt át jött Lovranából Fiuméba s Nákó Sándor gróf kíséretében a hadihajókra ment. Délután Charles C. Drury ellentengernagy a „Queen” hadihajón a polgári és katonai hatóságok fejeit s a város előkelőségeit látja vendégül, este 9 órakor pedig estélyt ad Nákó Sándor gróf

kormányzó a kormányzó palotában. Az esélyre közel 300 vendég hivatalos. Ez alkalomból a katonai és városi zenekar fog versenyezni palotában, a palota előtti teret pedig fényesen kivilágítják.

A hajóraj holnap kora reggel hagyja el kikötőnk.

Előfizetési felhívás.

Julius I-re új előfizetést nyitottunk „A TENGERPART”-ra, amely Fiume egyetlen magyar napilapja s a közelmúlt eseményei után méltán számíthat minden fiumei magyar ember támogatására.

Aki még nem előfizetője lapunknak, siessen leróni azt a kötelességét, amelyvel minden magyar ember a magyar sajtóval szemben tartozik.

„A TENGERPART”

most már ötödik esztendeje szolgálja az országnak ezen a végpontján a magyar nemzeti és gazdasági érdekeket s ennél erősebbé tesszük, annál jobban felelhet meg nagy hivatásának.

Előfizetési árak:

Egész évre . . . . . 24 korona
Fél évre . . . . . 12 „
Negyedévre . . . . . 6 „

„A TENGERPART” kiadóhivatala.

UJDONSÁGOK.

Fiume—Dalmácia.

Oszták szakkörökben folyton élénkebben kommentálják a tényt, hogy az oszták kormány az új Dalmatia hajóstársasággal kötött postaszállítás szerződést parlamenti szankció nélkül igyekezett érvénybe léptetni és keresik, kutatják az okokat, amelyek erre a kormányt készítették.

Minduntalan hivatkoznak az 1907. január hó 25-én elfogadott dalmát hajózási szolgálatra vonatkozó javaslat 2. szakaszára, amely kimondja, hogy a részletek kérdésében kiegészítendő javaslat idejekorán terjesztendő alkotmányos tárgyalás alá.

Sokan vannak a szakkörökben, akik a nehéz, sürgős intézkedést kívánó helyzetre való tekintettel védelmükbe veszik a kormányt. Dalmáciának felszabandítása a magyar Fiume fenntartása alól, a fiumei rezolúció esetleges következményei, Olaszországnak az Adriai tenger felé irányuló aspirációja stb. stb. mind felhasználhatnának pro és kontra a kormány eljárásának megítélésében.

Legújabbban az oszták szakkörök a következő vélemény táborába szegődnek. A dalmát hajózási összeköttetések kérdésének természetellenes és érthetetlen megoldása máris megteremtette gyümölcsét. Egészen eltekintve attól, hogy a „Dalmatia” mögül mindig az „Ungaro-Croata” kandikál ki és a hangoztatott cél, hogy Dalmácia Fiumétől függetlenné téssék, nemcsak hogy el nem éretett, hanem ellenkezőleg megakadályoztatott, az új társaság teljesítményei kezdettől fogva annyira hiányosak, hogy a cél szempontjából várakozásokat fűzni a jövőjéhez teljességgel lehetetlen. A forgalom állandóan meg volt zavarva, a lebonyolítás a legszerűsebb igényeket sem elégíti ki, aminek következménye az összehasonlítás a magyar-horvát társasággal az oszták hajózási hátrányára.

Metkovich, legjelentékenyebb dalmát kikötők egyike, évi 395,619 mm. behozattal és 927,491 mm. kivittel, amely a tengeri forgalom központja a megszállott tartományok irányában, a Lloydnak biztosított; a „Dalmatia” társaság kívánságára ez utóbbi kikapcsolatott a Lloyd forgalmából.

Majd kifogást emelt a „Dalmatia” társaság a Lloyd trieszt—metkovich-i járatai ellen is és igazat kapott a kormánytól.

A kormány egész vonalon pártfogásába veszi az új dalmát társaságot és nem látja be — így hangzik legalább a panasz — hogy ennek a gyenge vállalatnak a támogatásával Fiumének tesz szolgálatot.

Az Ungaro-Croata és vele együtt Fiume ma népszerűbb az elhajózó világ előtt, mint volt annak előtte. Vannak rendes járatai, van jó adminisztrációja és bevezette üzemét az

egész partvidéken. Ellene harcot csak jó fegyverrel lehet felvenni. Ennek az oszták lármanak sok alapja nincsen.

Mi jól tudjuk, hogy az új „Dalmatia” társaság üzemét az első időben a tengerészoszták bénította meg és ha tekintetbe vesszük, hogy egy új társaság mindig kénytelen küzdeni a kezdet nehézségeivel, akkor azt is belátjuk, hogy Ausztriában rejlik valami a kormányellenes akció mögött.

Bármiként is legyen ez, tény az, hogy a magyar parthajózást komoly veszedelem fenyegeti a jövőre nézve.

Az oszták parlament szívesen ad pénzt a térhódításra, különösen Dalmáciában, ahol ezt politikai érdekei is megkövetelik. Nekünk pedig résen kell lennünk, hogy ki ne szorítsunk onnan, ahol másfél évtized alatt megveztük a lábunkat.

— **Házasság.** Dr. Szegő Gyula helybeli ügyvéd eljegyezte Adler Margit kisasszonyt.

— **Áthelyezés.** A kereskedelemügyi miniszter Rácz Hermant, a fiumei vasúti műhely mérnökét szolgálati érdekből Budapestre helyezte át.

— **A kereskedelmi tengerészet államosítása.** Egy rövidke hír járta be legutóbb a sajtót arról, hogy Németországban komolyan foglalkoznak a kereskedelmi tengerészet államosításával. A Hamburg—amerikai társasággal és a Norddeutscher Lloydal, úgy mondták, már folynak is a tárgyalások ebben az irányban, de a nagyközönség nem rokonszenvezik a tervvel, amely megbénítja a szabad versenyt. Az eszme ugyan halvaszületett gyermeknek tekinthető, mégis érdemes vele foglalkozni, mert valamikor régen, amikor néhai Baross Gábor végezte a kereskedelmi tengerészeti reformmunkálatait, komolyan volt szó a hazai sajtóban is. Érdekes a gondolat azért is, mert Olaszországban hasonló ideák kezdenek hódítani. Legalább erre vall az olasz kormány az elkövetett szándék, hogy a szicíliai postaszállítást és ezzel együtt az ottani parthajózási forgalom lebonyolítását állami gőzhajókkal végeztessék. Nagy érdeklődéssel várják az olaszországi eseményeket szakkörökben, jöllehet ez a gyökeres reform nagy fontossággal való tekinteni nem lehet, mert hisz nemzeti vizeken az állam is akadálytalanul folytathat kereskedelmi üzemet. A nemzeti partok egymásközi forgalmában körülbelül ugyanolyan auspiciumok között indulhat meg az állami vállalkozás, mint a folyamhajózában. De egészen más elbírálás alá esik az állam terepe a nemzetközi forgalomban. Két különböző nemzet kikötője között járó állami hajó magával viszi az idegen kikötőkbe az állam presztízst, amiből folyik, hogy könnyen mozgósítható nagykövetések olyan ügyekben, amelyekhez a nagypolitikának nemcsak köze nincsen, hanem ennek intervenciója káros, bénító, sőt lehetetlen. Ha még azt is tekintetbe vesszük, hogy háboru esetén az állami kereskedelmi flotta, ha teljesen biztosított is a tulajdonjog tisztelete a tengereken, mindig politikai elbírálás alá esnek, úgy belátjuk, hogy a mai viszonyok és felfogás szerint az állam nem vállalhat kereskedői szerepet a tengereken át menő nemzetközi forgalom lebonyolításában. Tagadhatatlan, hogy a mostani közgazdasági irányzatban ideális dolog volna az állami üzem a tengerészetben és pedig nemzeti szempontból, vagyis azon cél érdekében, hogy a kereskedelmi tengerészet üzleti érdekeitől szükség esetén teljesen eltekinthessen és a nemzeti szükségleteit áldozatok árán is mindenkor kielégítse. Tengerhajózási vállalkozás csak üzleti alapon képzelhető el s így alig lehet hinnünk, hogy Németország esnék abba a tévedésbe, hogy az államot vigye be arra a területre, amelyen a magángazdaság oly kiválóan érvényesült.

— **A fiumei német konzul.** A hivatalos lap közli, hogy a király báró Gebstall Frigyes Fiuméba kinevezett német birodalmi konzul megbízó leveléhez a legfelső exequatort megadta.

— **Idegen hajózási Amerikában.** Az Egyesült-Államok külkereskedelmi forgalmát a gőzhajózási megindulása óta tulnyomó részben az idegen hajózási látja el. Az angol és a német kereskedelmi tengerészet pozíciójában kiváló szerep jut az Egyesült államok forgalmá-

nak és úgy látszik, hogy az Unio sokszoros erőfeszítése sem tud ezen változtatni. Az egyesült államok behozatalából millió dollárokban a brit hajózási 1907-ben 664.62, 1906-ban 602.35, 1905-ben 657.26, a német tengerészetre pedig 1907-ben 219.65, 1906-ban 193.63 és 1905-ben 152.17. A kivételből: angol 1907-ben 1023.54, 1906-ban 9348.54, 1905-ben 870.34. Ezzel szemben az amerikai hajózási részesedése a saját külkereskedelmi forgalmában volt 1907-ben a behozatalban 262.76 millió dollár és a kivételben 124.68 millió dollár. Ilyenformán érthető, hogy az Egyesült államokban folyton hangzik a panasz a kereskedelmi tengerészet visszamaradottsága miatt.

— **Szépségverseny Abbáziában.** Szombaton este vidám hangulatban folyt le Abbáziában az idei szépségverseny, amelyen nagy számu fiumei közönség is résztvett. Az első díjat Horváth Kálmánné, született Bárdos Mária színművésznő nyerte meg 984 szavazattal! A második díjat Bier Olga vukovári leány nyerte. A harmadik díjat Koda Vera ujvidéki leány nyerte.

— **Uj honpolgár.** Retti Artur iparos szombaton tette le a magyar állampolgári esküt Luppis A. F. alpolgármester előtt.

— **A kikötőből.** Julius 20. Érkezett „Árpád” magyar gőzös Valenciából. Indult: „Ida” oszták gőzös Triesztbe 1100 tonna magnésittel; „Anna Goid” oszták gőzös Sebenicoba 1230 tonna fával.

— **Öngyilkosság.** Az elmúlt éjjel fél 2 órakor egy munkásruhába öltözött ember a Via Andrassin, a postaépülettől nem messzire két lövéssel agyonlőtte magát. Négy ember szállította el a helyszínéről. Rendőr az egész utcában rem volt. Ma, amikor az öngyilkos kiléte felől érdeklődtünk, a rendőrség mit sem tudott a dologról.

— **A fiumei határrendőrség helyettesítése.** A leánykereskedés és a titkos kivándorlás a legnagyobb mérvben a budapest fiumei vonalon történik. Itt viszik ki a szorosan vett Magyarországból legkönnyebben a magyar lányokat s itt sikerül legkönnyebben elhagyni az országot titokban, utlevél nélkül, vagy hamisított utlevéllel kivándorolni szándékozóknak. Ennek legfőbb oka az, hogy egész vonalon, illetve a végállomáson nincs a magyar államhatármunka fegyveres képviselője, nincs — határrendőrség.

Fiumében, ahonnan az állammal szerződéses viszonyban álló „Cunard” hajóstársaság ezrével viszi ki magyar véreinket: nincs rendőrhatalom, melynek joga, kötelessége volna ellenőrizni a kivándorlókat, lefűlni azokat a lelketlen gazembereket, akik kivándorlásra csábítják a népet.

Egy időben tervezték, hogy Fiumében felállítsák a határrendőrséget, de a jelenlegi kormányzó erélytelensége folytán elhatalmasodott reprezentanza vétőt kiáltott s a határrendőrség felállítása — elmaradt.

A leánykereskedés és titkos kivándorlás pedig folyt tovább zavartalanul, szinte hatóság hozzájárulással. Mert nemtörődömség csaknem egyenlő ezzel.

A Dunántul működő határrendőrségnek, mely Sopronban székelt, sem ideje, sem kellő személyzete nincs arra, hogy — mint egy darabig Pamlényi Gábor kapitány megtette — állandóan portyázzon ezen a vonalon.

Ez a derék soproni határkapitány fardtságot nem ismerve, minden szabad idejét arra fordította, hogy a budapest—fiumei vonalon uralkodó állapotokat tanulmányozza.

S igazán megdöbbentő perspektíva tárult eléje. A legféltelenebbül folyik ezen a vonalon a kivándorlás és a leánykereskedés. A titkos kivándorlás azért könnyű ezen a vonalon, mert ahogy Gyékényes állomáson tuljutott a kivándorolni szándékozó: horvát területeire ért, ahol egész más, régi törvények vannak még érvényben s ahol a kivándorlással senki sem törődik.

Ez a tény megérlette az illetékes köröket a gondolatot, hogy Gyékényesen létesítsenek határrendőrségi állomást.

Ezt a tervet azonban fontos politikai okok miatt el kellett ejteni. Mert — különösen a mai áldatlan politikai viszonyok közepette — egyáltalán nem szabad demonstrálni a magyar kormányt, hogy Gyékényesen országhatár van. Ez egyenlő volna Horvátország önállóságának elismerésével.

Igy aztán más megoldás után kellett nézni s felvetődik azon idea, hogy *határrendőrség helyett csendőrséget helyeznek el a gyékényesi állomáson.*

Hosszas és beható tárgyalás után ez az eszme nemsokára meg is valósul: *augusztus elsején megkezdik a csendőrök Gyékényesi állomáson az állandó szolgálatot.*

Egyelőre, amíg a szükséges létszám nagysága ismeretlen a belügyi kormányzat előtt: a *zákányi csendőrségnek egy különítménye teljesít szolgálatot a gyékényesi pályaudvaron s a legrövidebb idő tapasztalásai alapján fogják az állomási csendőrség létszámát szaporítani.*

Ezen az állomáson a deli vasut is befut a Máv. vonalaiba s Budapest—Fiumén kívül Pécs és Nagykanizsa felől is óriási személyforgalmat bonyolítanak le a vasutak.

A csendőrkülönítmény ugyanazt a szolgálatot fogja teljesíteni, mint a határrendőrség: ellenőrzi és megakadályozza a veszedelmes mérveket öltő leánykereskedést s a nemkülönböző óriási arányú titkos kivándorlást.

— **Uj kiviteli részvénytársaság.** Kivitelrel foglalkozó cégeink már régóta érzik a hiányát olyan vállalkozásnak, mely nemcsak a közvetítői nyereség besöprését tartaná föladatainak, hanem az eddigieknél szélesebb alapon, nagyarányú propagandacsinálással lendítene föl a magyar iparcikkkel és egyéb termékek külföldre való kivitelét. Erre bizony szükség van s ugy halljuk ujabban, hogy ez a kivánság nemsokára teljesülhet, amennyiben nagyobb szabású kiviteli részvénytársaság van alakulóban a fővárosban. Az új társaság alapítókéjét egy millió koronára tervezik s működési köre már meglevő kiviteli üzletek átvételével részben biztosítva van.

— **Az örökifju.** Ez a címe *Korcsmáros* Nándor nemrég megjelent könyvének, amelyben fantasztikus és szimbólikus formában érdekes történetet mond el egy olyan emberről, akit egy kuruzsló örökifjussággal ajándékozott meg. Az örökifju szobrászművész, akire — kinos teher gyanánt nehezedik az örökifjuság. A történet hőse feltétlenül eredeti új alak, akit még nem ismerünk egy író könyvéből sem. Talán Wild Oszkár járt közel a témához, de kidolgozásban, kompozícióban Korcsmáros újat és eredetit alkotott. A könyv — csodálatos — nem keltett feltűnést irodalmi körökben. Pedig Korcsmáros érdekes egyéni ötletei nyilatkoznak meg benne. Az örökifju után Korcsmáros Nándornak szép jövőt jósolhatunk. Modern író ő, aki új nyomokon jár, amelyek talán szokatlanok még nálunk, de követni érdemesek. A szép kiállítású könyv megrendelhető a szerzőnél (Budapest, Lajos utca 9.) Ára 2 korona.

— **Bábaösztdíjak.** A pécsi m. kir. bábaképző intézet téli tanfolyama, egyéb iskolákhoz hasonlóan szeptember 1-én kezdődik s magyar és német nyelven öt hónapig azaz 1909. január hó végéig tart. Az egész tanulás költsége, a lakást és ellátást is beleértve, mintegy 180 korona. 40 éven felül csak kivételesen vesznek fel olyanokat, kik már tanultak két hónapig és cédulát kaptak, most pedig rendes oklevelet óhajtanak szerezni. Szegény tanulók teljes vagy fél összegű ösztöndíjat is kaphatnak, különösen, ha olyan községekbe mennek letelepedni, hol okleveles bába még nincs. Kérvényüket az ilyenek a tanfolyam megkezdése előtt küldjék be az intézetnek, felszerelve keresztlevelel és erkölcsi bizonyítvánnyal. — A beiratás szeptember hó 10-éig tart. Magáért a félévelért külön folyamodni nem szükséges.

Telefon-számok:

Szerkesztőség 954

Kiadóhivatal 229

Nyomda 920

Közleményeink csakis a forrás megnevezésével vehetők át.

Távirat ◀▶ Telefon.

Nagy felhőszakadás.

ORSOVA, jul. 20. A környéken nagy felhőszakadás volt, amely a vasúti töltést egy helyütt megrongálta. A vonatok csak átszállással közlekednek.

Hazatérés.

TRIESZT, jul. 10. A Cunard társaság „Pannonia” gőzöse Newyorkból visszatérőben 276 visszavándorlóval Triesztbe érkezett. A többi utas Nápolyban szállt partra.

Nasit újból megválasztották.

TRAPANI, jul. 20. Nasi Nunziot, a panamista olasz minisztert, akit visszaélései miatt nemrég elítéltek s akinek a legutóbbi megválasztását megsemmisítették, 2866 szavazattal újból megválasztották.

A szerb kormányválság megszűnt.

BELGRÁD, jul. 20. A szerb kormányválság ma véget ért. Péter király aláírta az új kormány kinevezéséről szóló ukázt.

Gromon Dezső öngyilkossági kísérlete.

BUDAPEST, jul. 20. Gromon Dezső titkos tanácsos volt honvédelmi államtitkár ma papnövelde utcai lakásán mellbe lőtte magát. A golyó a 6- és 7-ik borda között hatolt be a testbe s a tüdő egy részét szétrombolta. A sebesülés életveszélyes. Gromon Dezső utra készült s megparancsolta i-asának, hogy csomagoljon. Miközben az inas a munkát végezte, Gromon a másik szobában mellbélőtte magát. Mikor az inas belépett eszméletlenül volt s így szólt:

— Telefonálj egy orvosért, megvagyok sebesülve.

Az orvos és a mentők nemsokára megérkeztek Gromont ágyba fektették, aki elvesztette eszméletét. Irásztalán leveleket találtak, a többek között *Wekerle* miniszterelnöknek, *Cseh Ervin* volt miniszternek, *Mayláth* püspöknek címelve. Sebe életveszélyes. Az öngyilkosság híre villámgyorsan terjedt el. Az öngyilkossági kísérlet okát nem tudják.

BUDAPEST, jul. 20. A rendőrség megállapította, hogy *Gromon Dezső* volt államtitkár öngyilkossági szándékkal lőtte magát mellbe. Azután még egy levelet találtak, amely *Vaszary* Kolozs hercegprimásnak szól s amelyben arra kéri, hogy temessék el katolikus szertartás szerint.

CIGALE

tengeri fürdő

Lussinpiccolo mellett. — 200 kabin.

VILLA TRIESTE - Lido Velence

Elsőrangú Maison Meubleé. Előkelő csendes ház.

Tulajdonos: *Dr. Janovitz Guido* orvostudor.

Rendelés a villában d. e. 11—12 és d. u. 3—4 órákor.

Magyar Vendéglő

FIUME, Riva Szapáry

(ez Ungaro-Croata irodája mellett.)

Kizárólag magyar konyha. Közvetlenül a termelőktől beszerzett magyar borok. Állandóan frissen csapolt kőbányai márciusi s dupla malátasör.

Vendégszobák tengeri kilátással.

Catti György utóda

cs. és kir. udvari szállító

GYÓGYSZERTÁRA a városi torony mellett.

Ajánlja magát minden orvosi rendelés azonnali és exakt elkészítésére. Kapható minden gyógyszerészeti különlegesség, gyógyszappanok, az összes ásványvizek, toalettcikkek és szépítőszerek stb. stb.

Használt és új

zsákok raktára.

Bel- és külföldi gyártmányú új és használt zsákok vétele és eladása.

Rupnik Emil

Ürményi-tér 6. sz. Steinmann-féle ház.

Telefon 226. sz.

Fiumei első magyar rizshántoló- és rizskeményítőgyár részv.-társaság.

FIUME.

Különlegesség

FÉNYKEMÉNYÍTŐ

táblácskakban.

VÉDJEGY.

A vegyi tisztaságért a gyár kezekedik.

VARIETÉ INTERNAZIONALE

Estéknként kiváló művészierők fellépte

Via Alessandrina 3. Kezdeté 9 órákor.

Halál a poloskákra!!!

DESODEROL

az egyetlen radikális szer poloskák és más férgek ellen. Ragados betegségek ellen fertőtleníti. Elárusító

Graf A. Fiume Riva Canale Telef. 622.

Literje K 1.50 házhoz szállítva. Lakások fertőtlenítése elvállaltatik.

Irodába magyarul értő kisaszszony kerestetik.

Cim a kiadóhivatalban.

NOXIN

A szabad. KULCSAL

Minden jobb üzletben kapható.

Hochsinger Testvérek Budapest

Wellmann Testvérek

Vas- és fémáru kereskedés

Via del Pozzo 2 — FIUME — Telefon száma 19.

Raktárak: Via delle Pile 4 és Scoglietto 2. sz.
ajánlják dusan felszerelt raktárakat hazai gyártmányu

Excelsior zománcedényekben

Berndorfi Krupp-féle nickel-edényekben

és mindenféle konyha- és háztartási cikkekben.

Az új bérlő által teljesen újjáalakított
és kiválóan vezetett

THERAPIA PALACE

CIRKVENICÁBAN

kitünő ellátást és kifogástalan kényelmet
nyújt mérsékelt áron.

Villanyvilágítás, házi fürdők, remek fő-
vényü tengeri fürdő, saját tehenészet,
jéggyár stb. Orvos a házban.

Felvilágosításokkal készséggel szolgál

Az Igazgatóság.

SPORT VENDÉGLŐ

Fiume, via Germania 2 a Jellačić kaszárnya mellett.

Izletes magyar konyha. - Kitünő borok.
Kőbányai Polgári Sör.

WEISZ JENŐ vendéglős.

Prodam és Társa Fiume

◀ Mérnöki iroda és iparvállalatok berendezése ▶

Via Adamich I. sz. Via Adamich I. sz.
Villanyos világítási, villá.nhárító, telefon és villanyos-csengő berendezések.
Villanyos motorok és szellőztetők. — Villamos központok berendezése.

Nagy raktár világító testekben és felszerelési anyagokban.

Különlegesség: „Wolfram” villanykörték 70% árammegtakarítással.

TIROLESE VENDÉGLŐ

Fiume, Corso az Adamich térrel szemben.

Kitünő ételek és italok a nap minden szakában. Remek halak
Az idegenek találkozó helye.

ROYAL SZÁLLÓ FIUME

Via Andrassy, — Telefon 121 sz.

Központi fekvésű, elsőrangú új családi szálloda
a villamos vasút mentén. Villamos világítás,
lift, fürdőszobák stb. stb.

Table D' Hôte külön asztalokon.

HEIM F. 20 éven át a fiumei Deák-szálló tulajdonosa.

A fiumei közönség és az
idegenek figyelmébe!

A legelső rendű uri és női
divat-különlegességek

Fiumében kizárólag
Alpron Attilio
czégnél a Corsón kaphatók.

Pálma-Hajviz

a legjobb szer korpa és hullás
ellen.

Kapható **CSIZMÁS DEMETER**

fiumei első magyar fodrásznál
Via Adamich 2. sz. (az Europa szálló kö-
zelében.

és minden drogériában és fodrászüzletben.

ADRIA ÉTTEREM

— FIUME, —

Piazza Elisabetta. o—o—o Via Adamich.
A város központjában.

Idegenek találkozó helye.

Kitünő konyha.

Minden időben friss halak.

Első fiumei magyar szobafestő és fénymázoló.

Vállal minden e szakmába vágó mun-
kát a legjutányosabb árak mellett. Szigorú
pontosság s kiváló szakértelem.

A n. é. közönség b. pártfogását kéri

ALTBERGER IGNÁCZ.

Fiume, Via Sanità Adria Palota.
TELEFON 923.

FÉRFI RUHÁT VESZ ÉS ELAD
és olcsón tisztít s javít szakszerűen
férfi- s női ruhát

RADAKOVICS DÁNIEL FIUME
Fiumara, a susáki hid mellett.

Olcsó cipő

Nagy vétel folytán bámulatos olcsón
ad el férfi- női- és gyermek cipőket
Szekulesz Sándor japán és kínai áruház
FIUME, Via Alessandrina 1.

ELSO FIUMEI RUHA - SANATORIUM

Corso prolungato (az Eden kávéház mellett).

Ruhát vasalásra és javításra át-
veszek. Olcsó havi előfizetés ellenében
rendben tartom az egész ruhakészletet. 30
éves szakmabeli tapasztalatom van.

Szives pártfogást kér

H. Schönberg ferfiszabó.

Dr. Krisković Vladimir

☞ fogorvosi műterme ☜

FIUME,

Via del Porto 11. emelet

Specialista aranyfogak s koronák bete-
vésében. Fájdalom nélküli műtétek.

Rendelés d. e. 8—12

és d. u. 2—6 órakor.

Hirdessen „A TENGERPART” napilapban!

„A Tengerpart” ötödik éve áll fenn és oly elterjedésnek örvend, a milyent
eddig Fiumében egyetlen egy magyar lap sem tudott felmutatni.

☛ „A TENGERPART” minden hirdetése eredményeivel jár. ☚

Kiadóhivatal: Vicolo dell' Ospedale, Wurzer ház.

Telefon 229. sz.

Ugyanott vétetnek fel előfizetések
is bármely naptól kezdve.

Telefon 229. sz.

„A Tengerpart” független és szókimondó irányával szerezte meg
népszerűségét és olvasottságát.